

Guttas Campus-konferansen

17. februar 2023

Kjønnsforskjeller i skoleprestasjoner

Martin Flatø

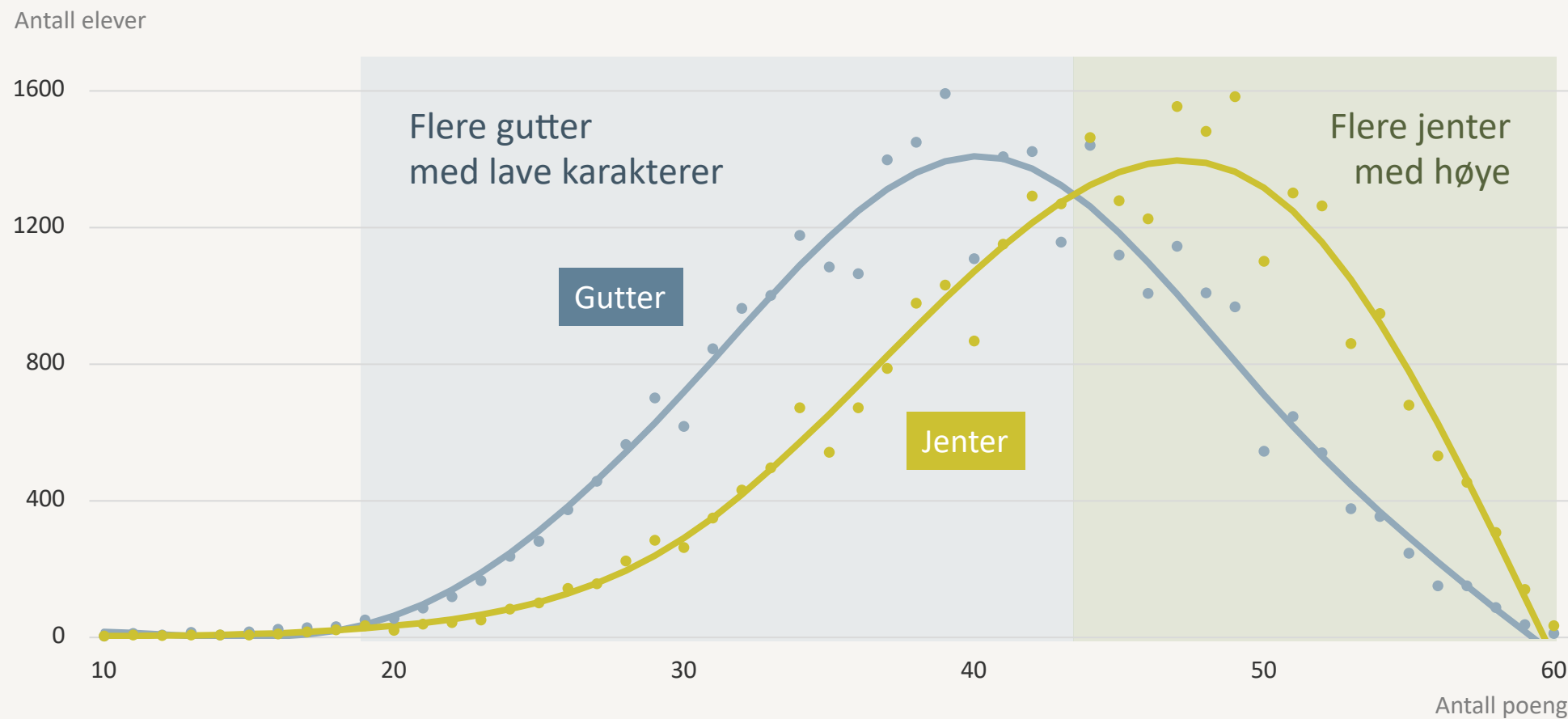
Forsker, Folkehelseinstituttet

Folkehelseinstituttet

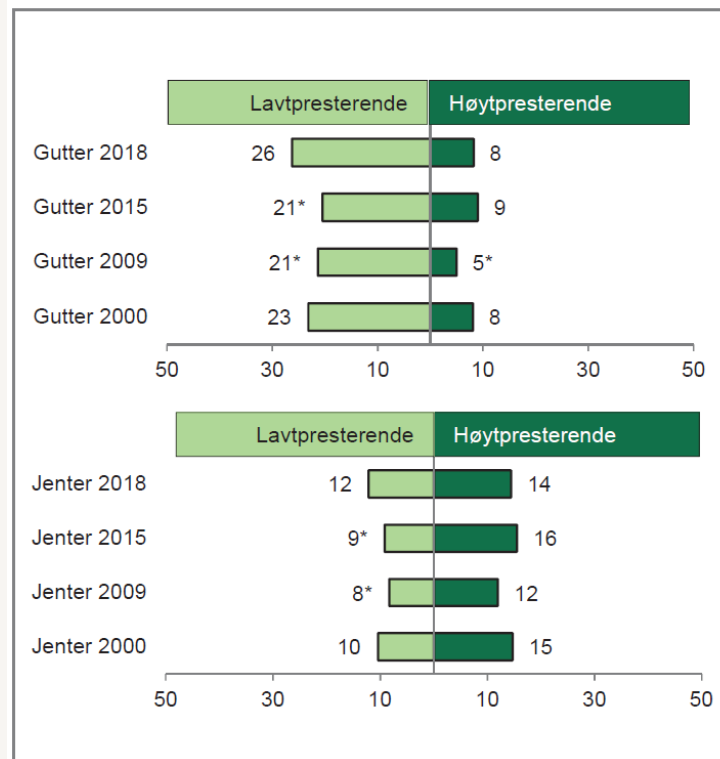
I gjennomsnitt får jenter bedre karakterer enn gutter

Grunnskolepoeng etter kjønn, 2018

En av fire 15-årige gutter leser på lavt nivå

Pisa, 2018

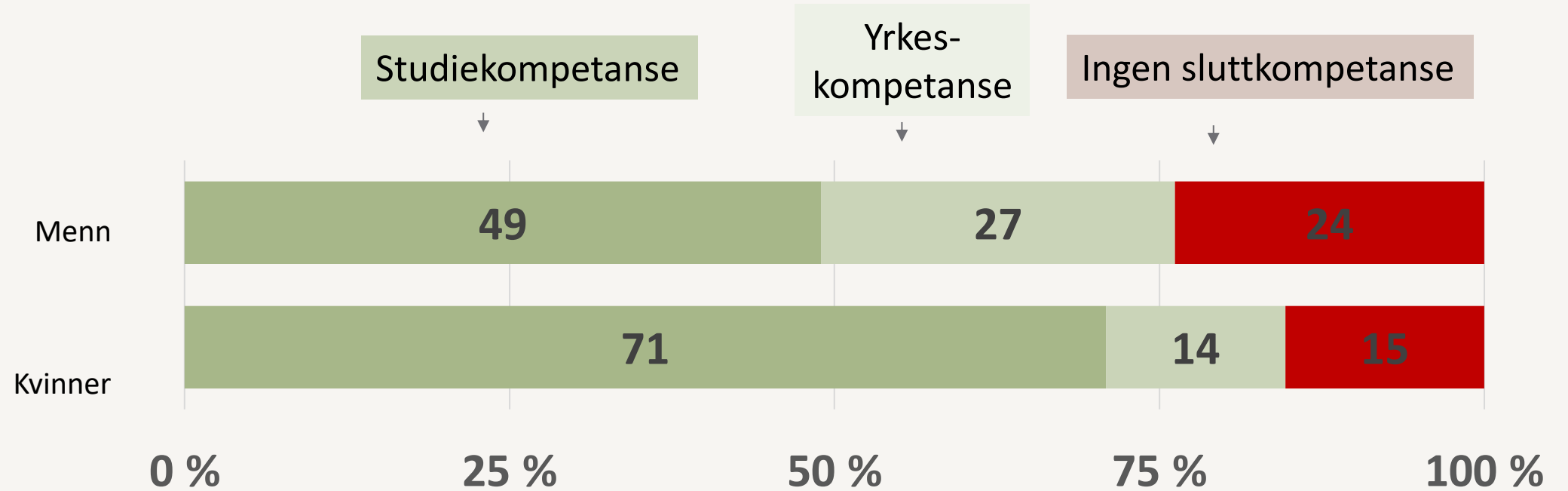

Figur 8. Prosentandel lavtpresterende (under nivå 2) og høytpresterende (nivå 5 og 6) norske jenter og gutter i lesing i PISA 2000, 2009, 2015 og 2018. Signifikante forskjeller fra PISA 2018 er markert med stjerne (*).

Kilde: Jensen mfl. (2019)

Færre menn enn kvinner fullfører videregående opplæring

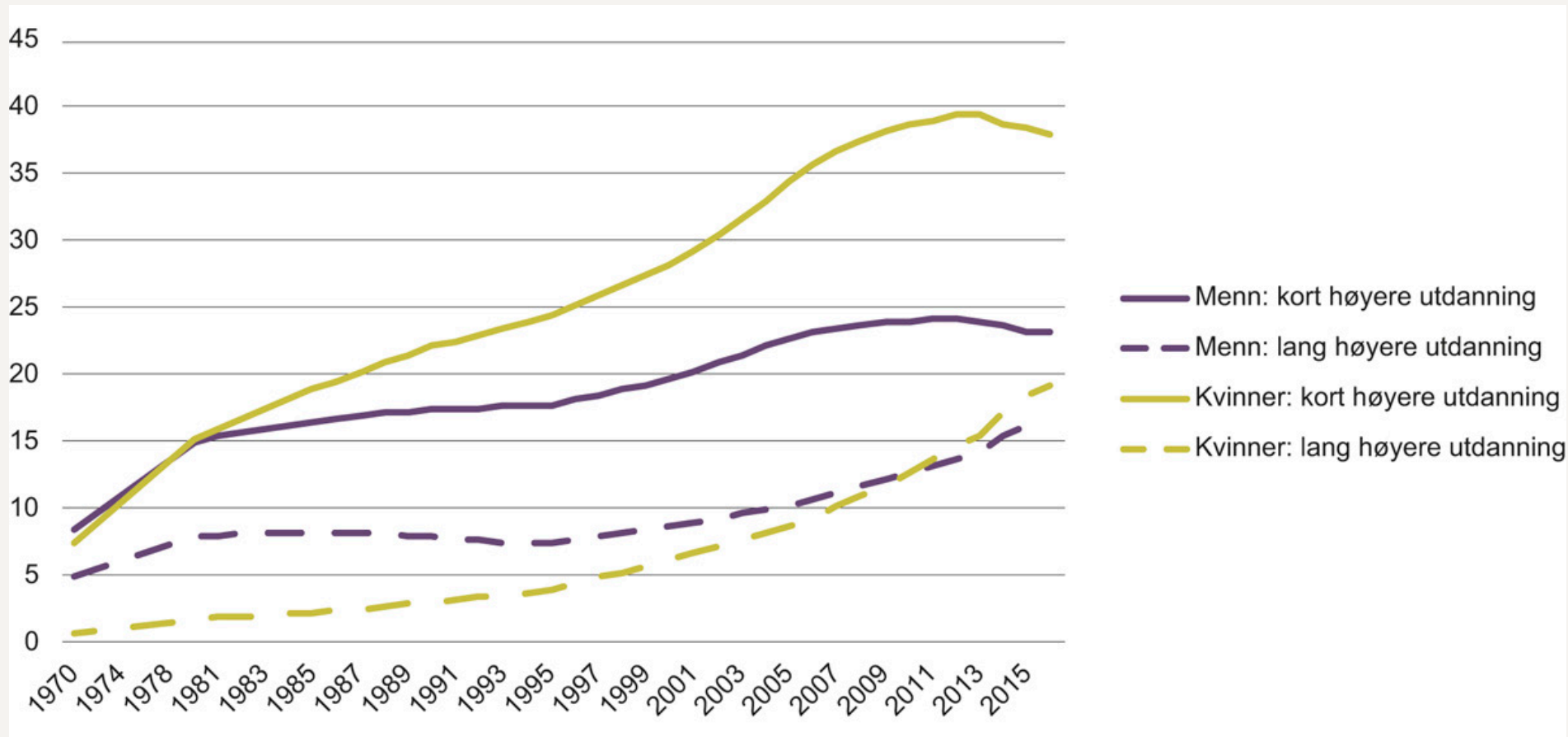
Sluttkompetanse 5-6 år etter påbegynt opplæring, 2015–2021, alle elever

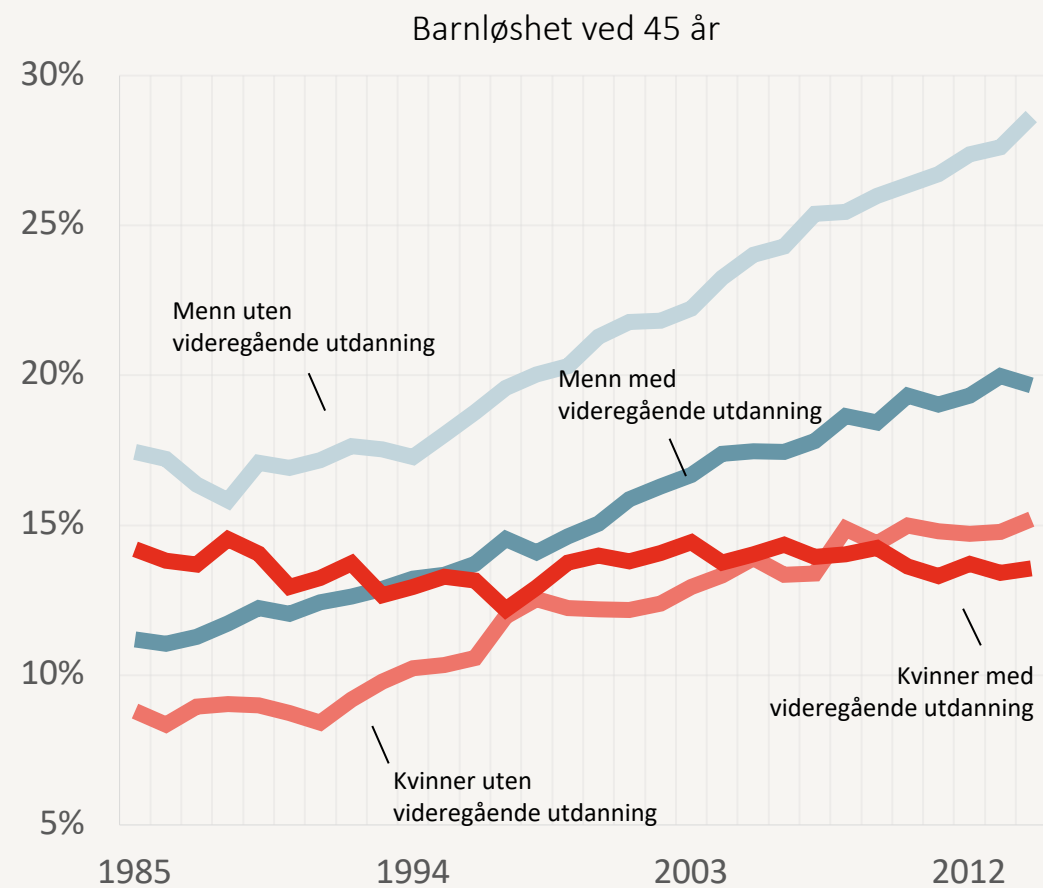
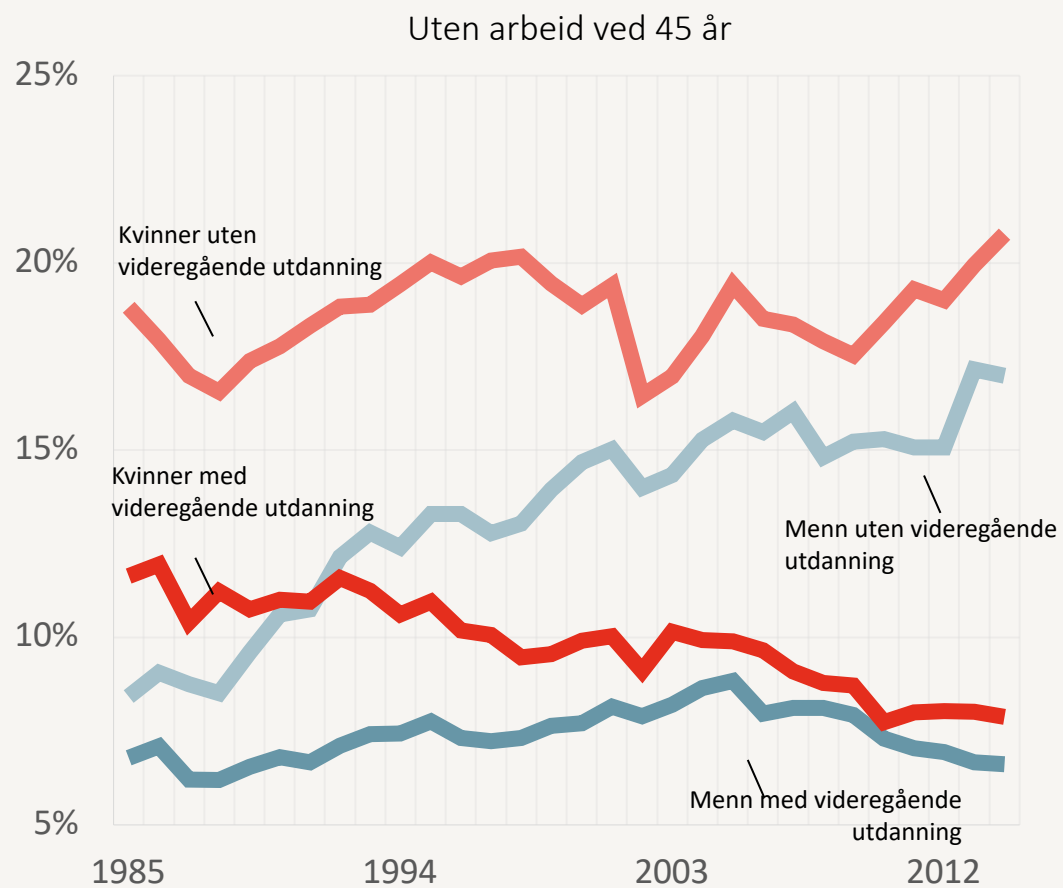
Kilde: Statistisk sentralbyrå (2022)

Kvinner tar mer høyere utdanning

Andel i alderen 30-39 år med kort og lang høyere utdanning som sin høyeste utdanning

Økt utenforskap blant menn uten videregående

Manglende mestring går utover gutters psykiske helse

Effekt av karakter 1 vs. 2 på skriftlig eksamen i norsk Vg3

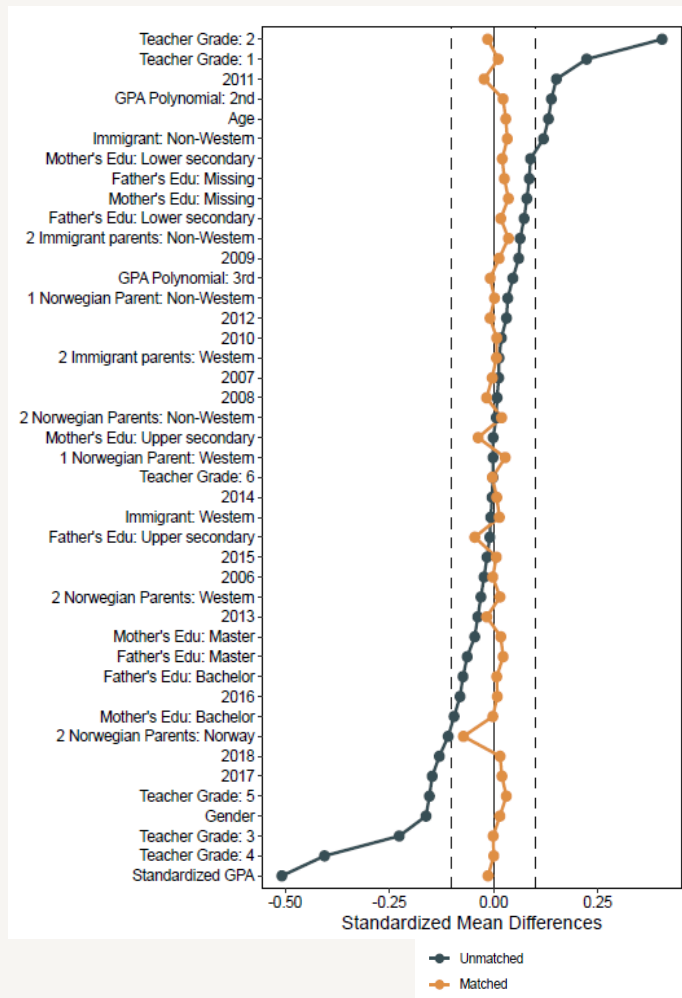

Table 3: Effect of Exam Failure on Psychological Diagnoses within One Calendar Year

Matched Sample	
	OR (95% CI)
Failed	1.21 *** (1.09–1.35)
Passed (ref)	1.00
N	18,052

Note. Adjusted for gender, age, standardized GPA 3rd degree polynomial, teacher-assessed grade, exam year, immigration background, mother's education level, and father's education level. White-robust standard errors.

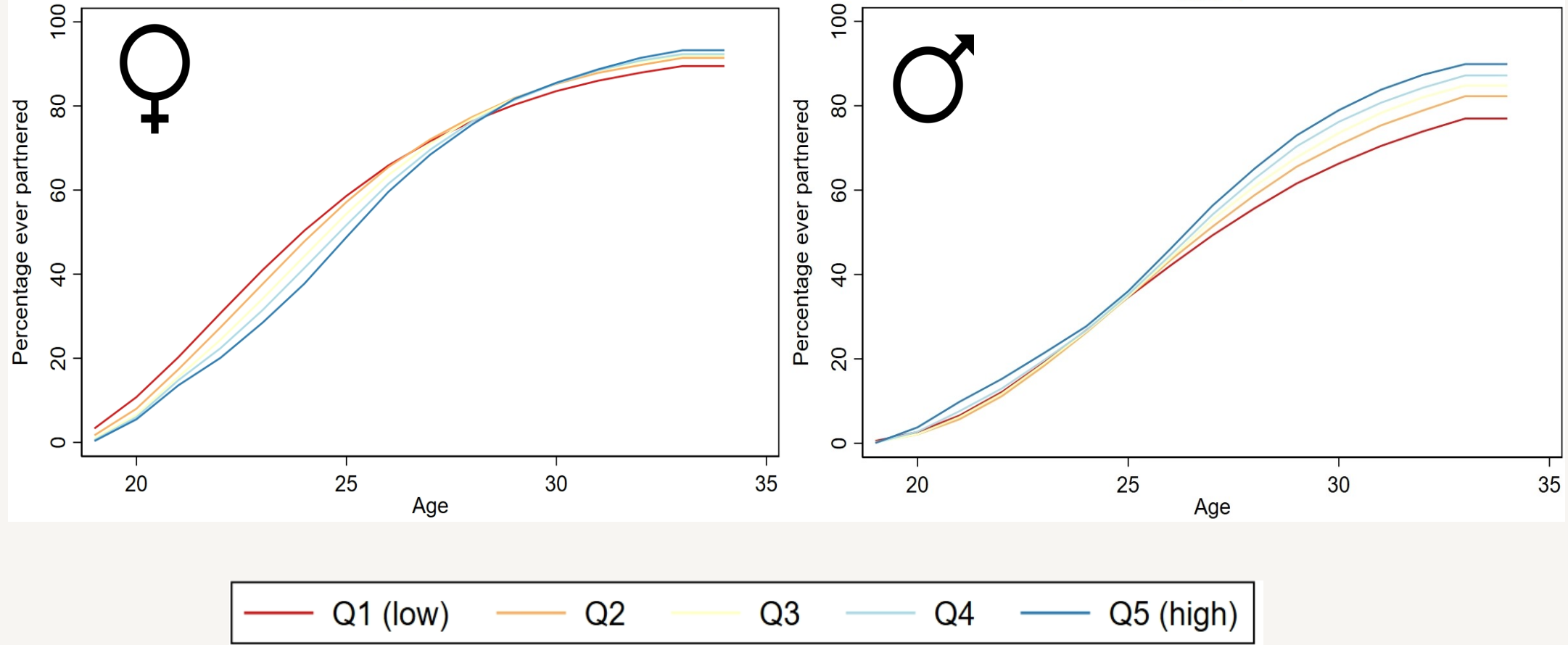
*** $p < 0.01$ ** $p < 0.05$ * $p < 0.1$

	Gender	
	Girls	Boys
	OR (95% CI)	OR (95% CI)
Failed	1.11 (0.95–1.29)	1.31 *** (1.13–1.51)
Passed (ref)	1.00	1.00
N	6,499	11,553

Kilde: Beck mfl. (2023).

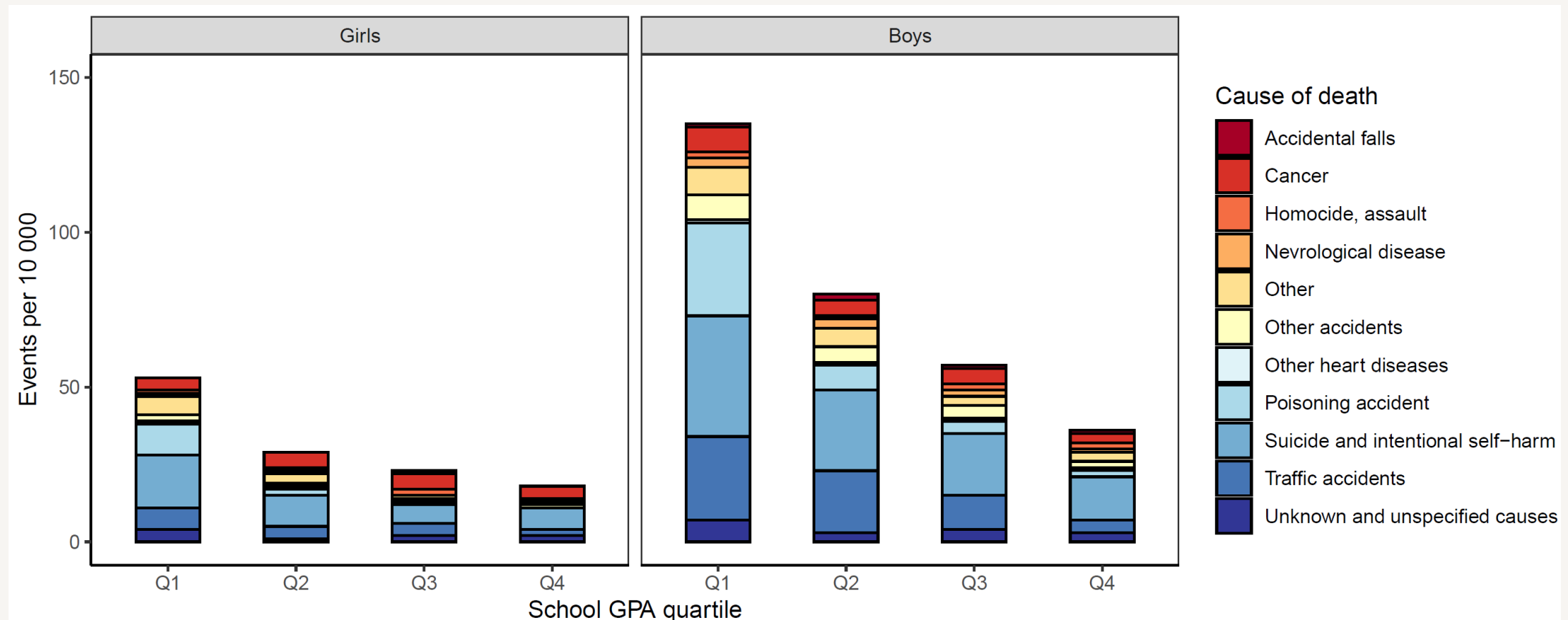
Færre menn med lave karakterer inngår partnerskap

Andel som har inngått samboerskap/ekteskap, etter karakterer

Høy dødelighet blant unge menn med lave karakterer

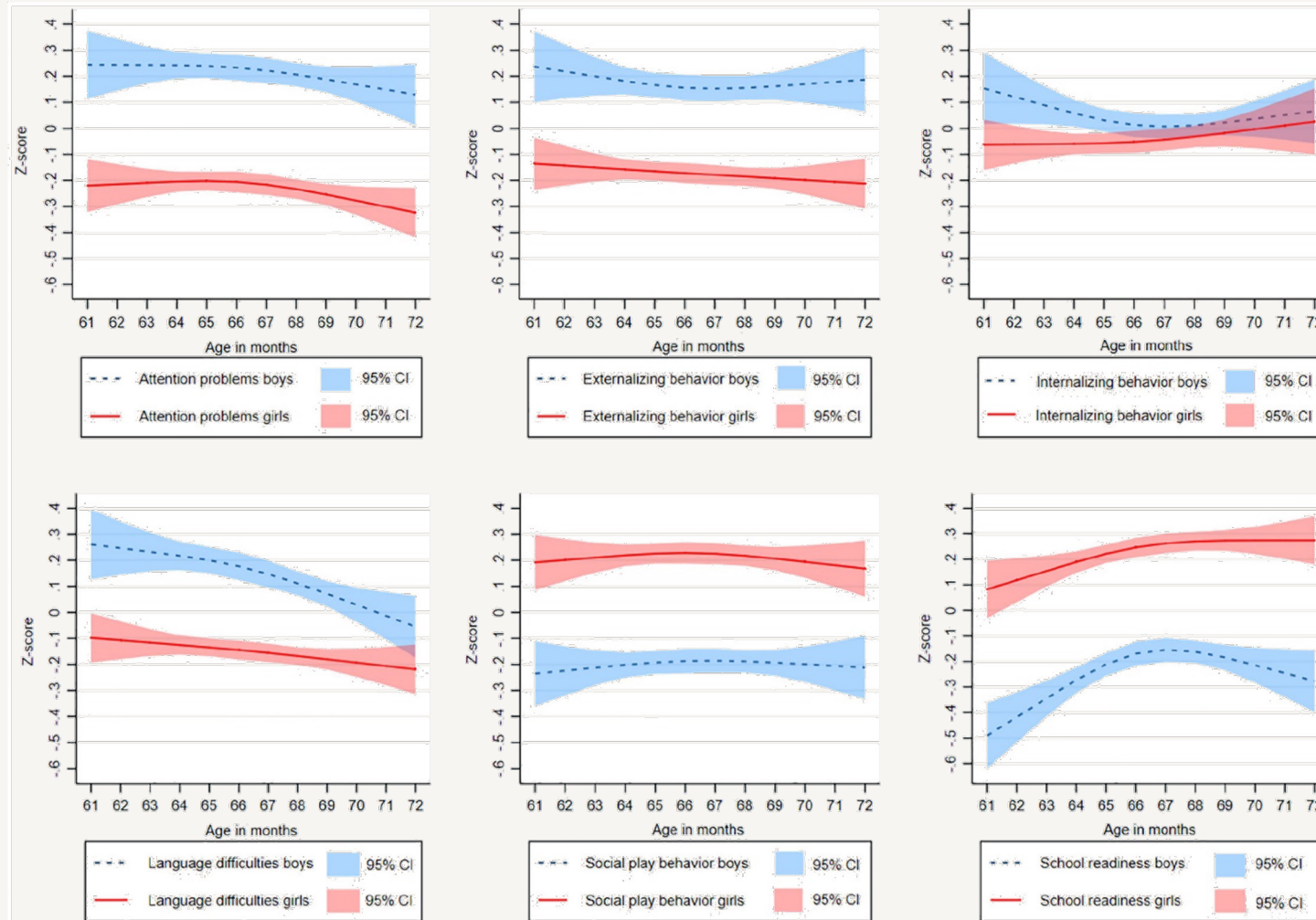
Døde per 10,000 individer i alderen 16-30, etter kjønn og karakterer

Hvorfor kjønnsforskjeller?

Noen kjønnsforskjeller oppstår tidlig i barndommen

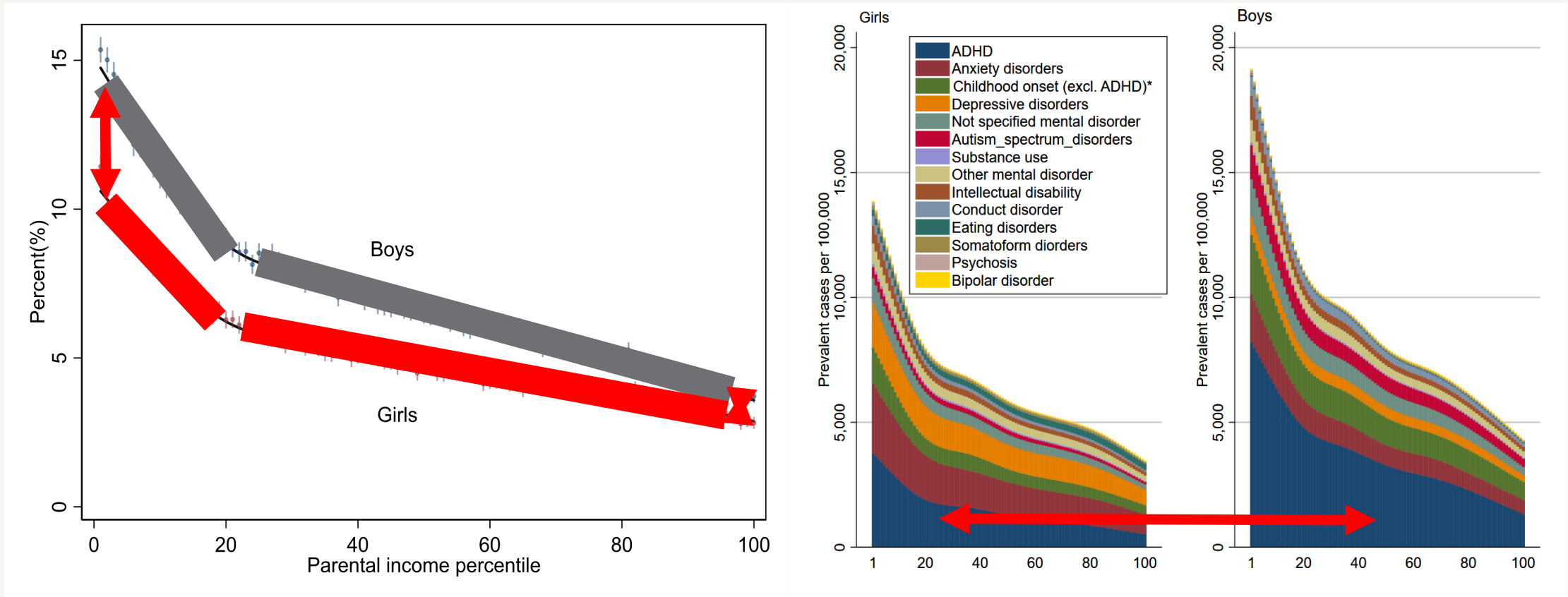
Kjønnsforskjeller blant førskolebarn, Den norske mor-, far- og barnundersøkelsen (MoBa)

Kilde: Brandlistuen mfl. (2020)

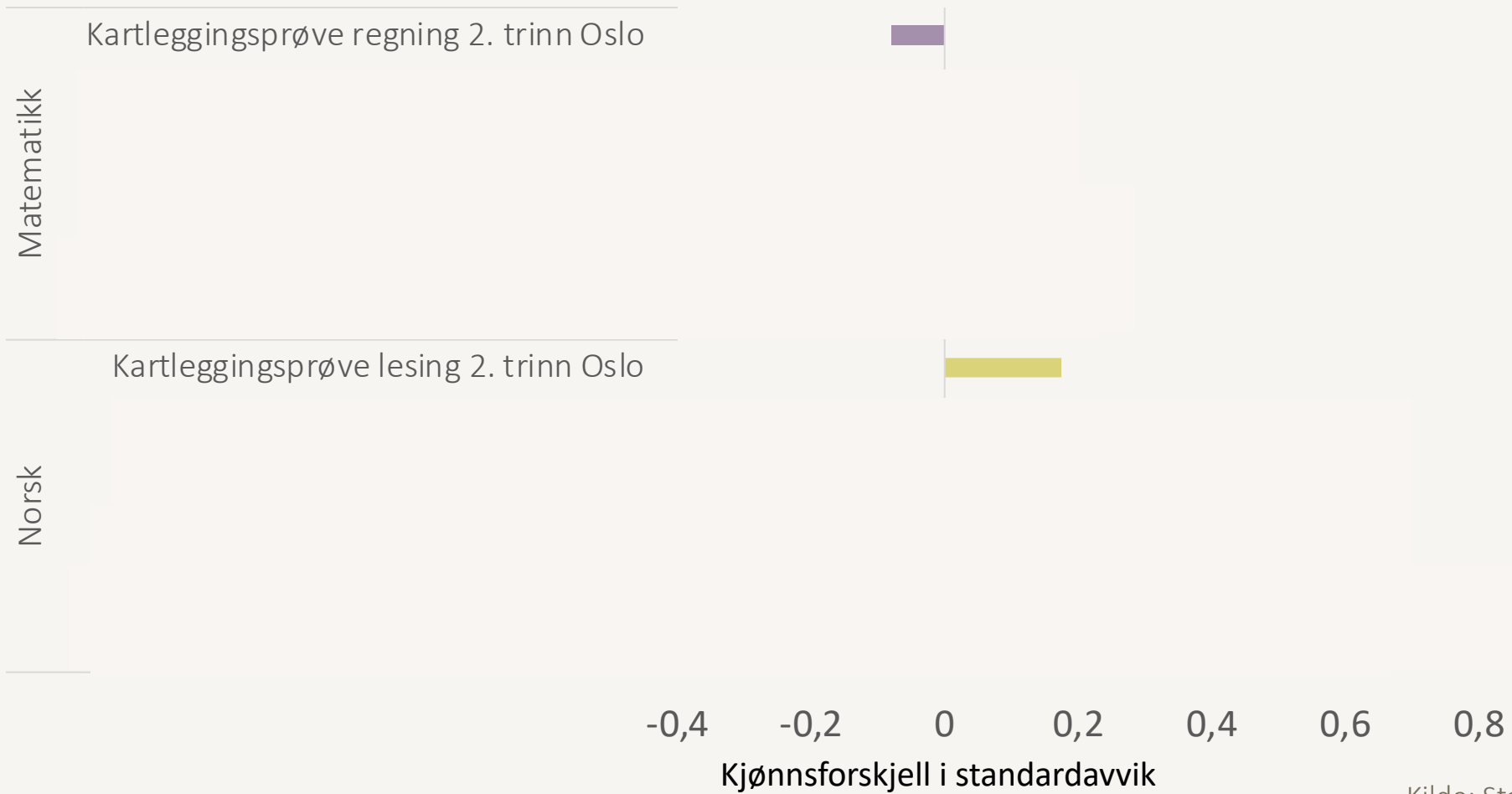
Gutter i lavinntektsfamilier har oftere psykiske lidelser

Psykiske diagnoser blant barn 5-17 år etter foreldrenes inntekt, 2008-2016

Gutta havner bakpå i tenårene

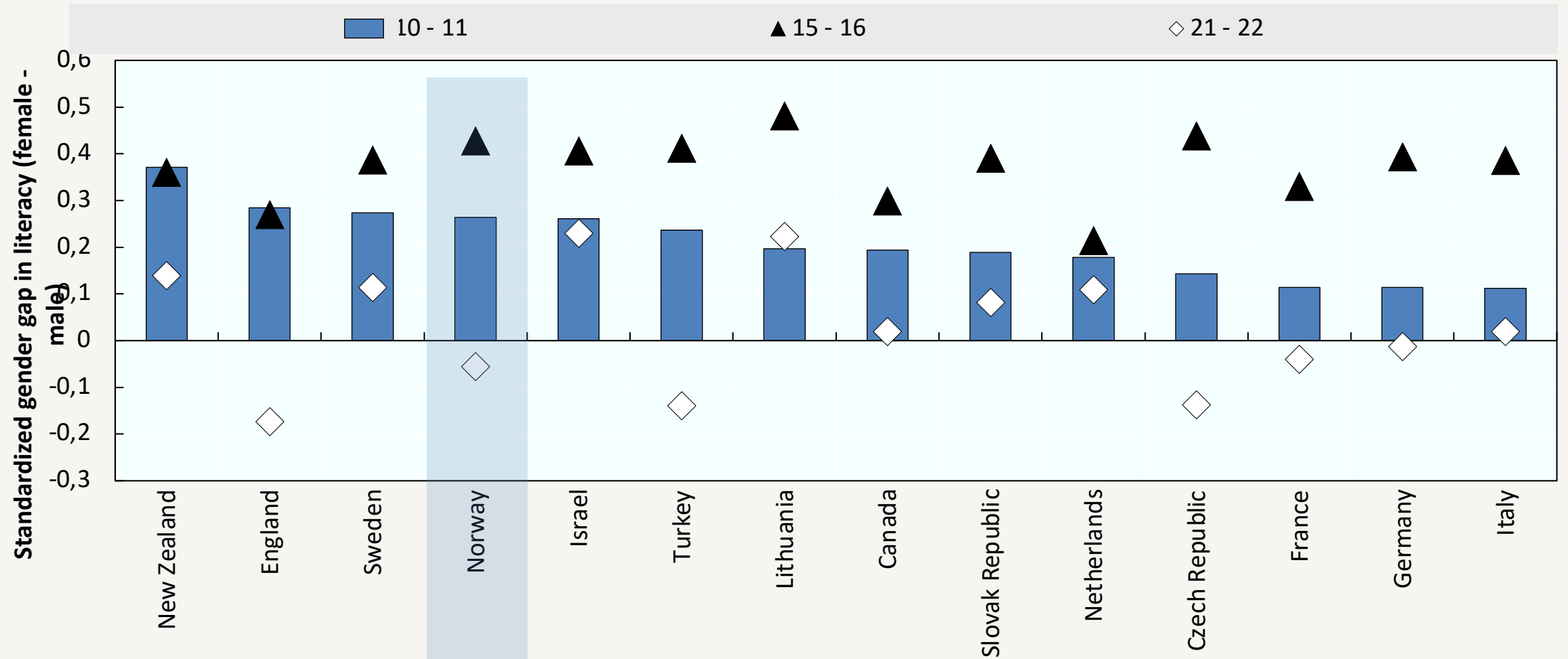
Kjønnforskjeller i standardavvik

Kilde: Statistisk sentralbyrå, 2017
og Drange og Havnes, 2019

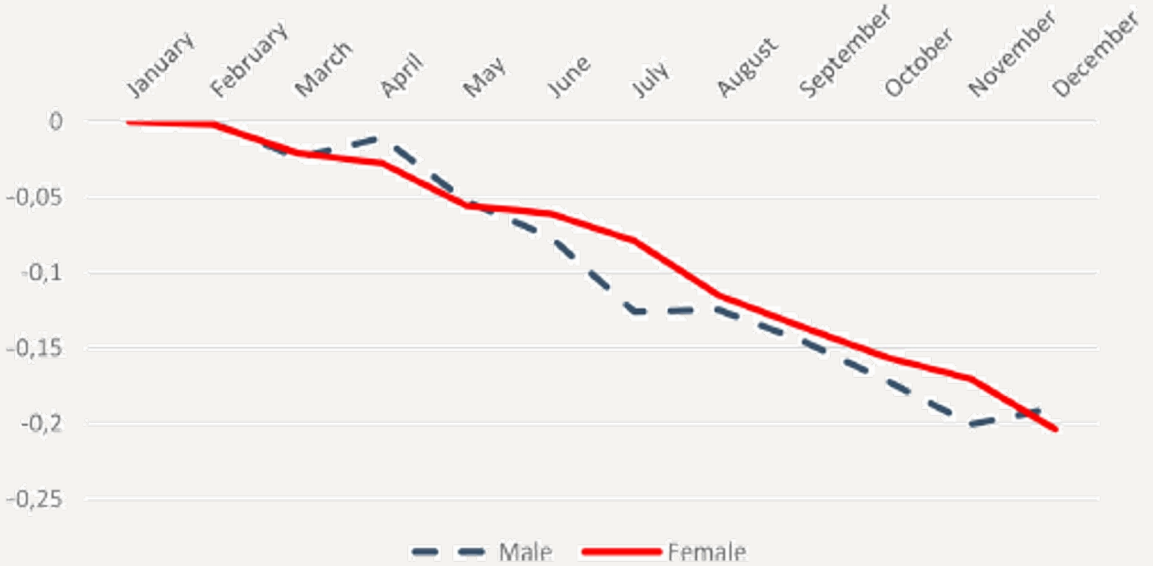
Gutta havner bakpå i tenårene

Kjønnsforskjeller i lesing, PIRLS, PISA og PIAAC, født 1990-91

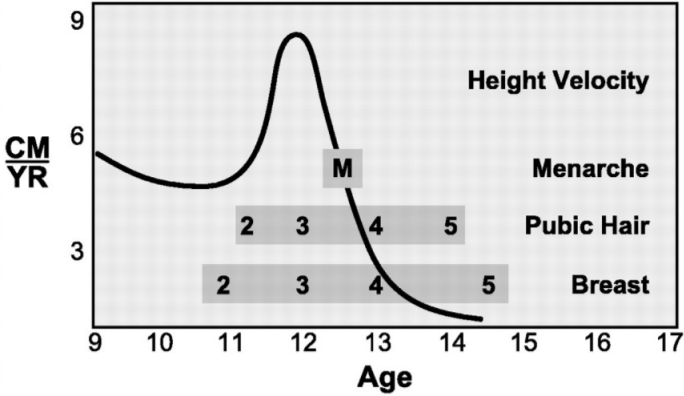

Modningshypotesen

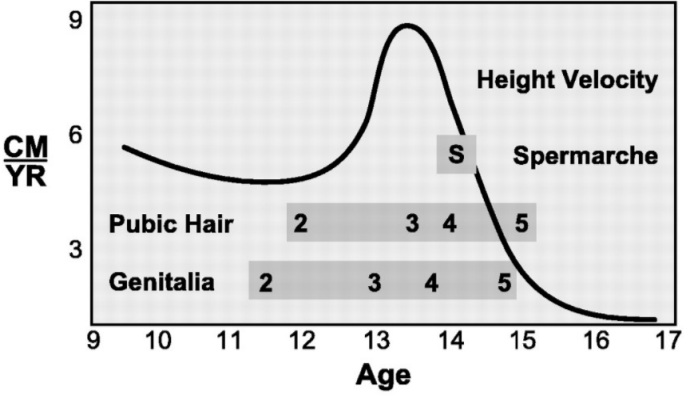
Std. avvik

Sexual Development: Girls

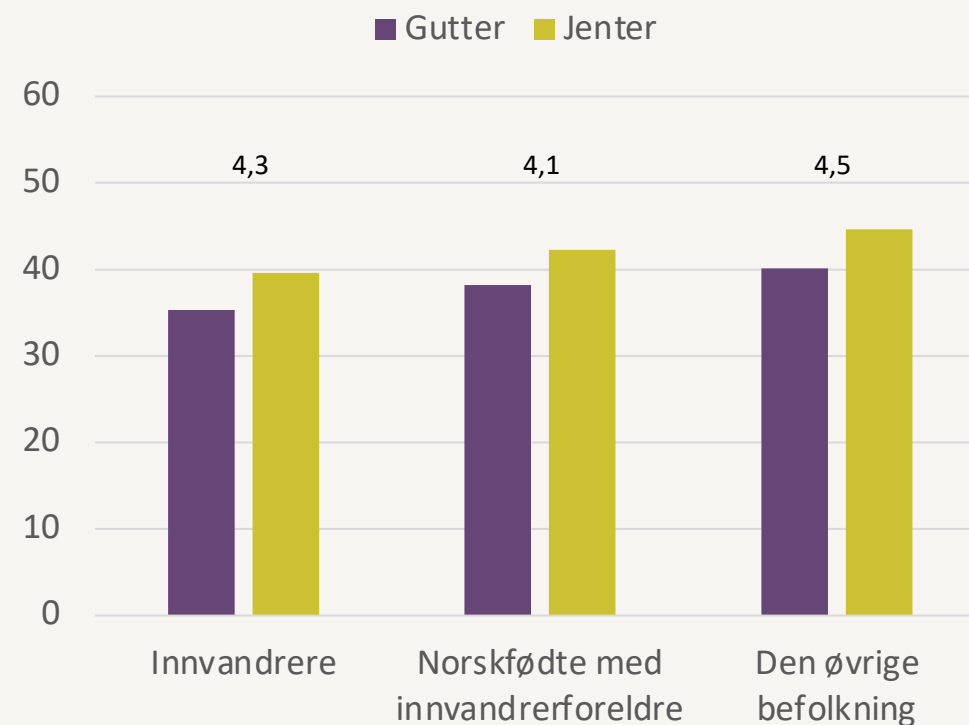
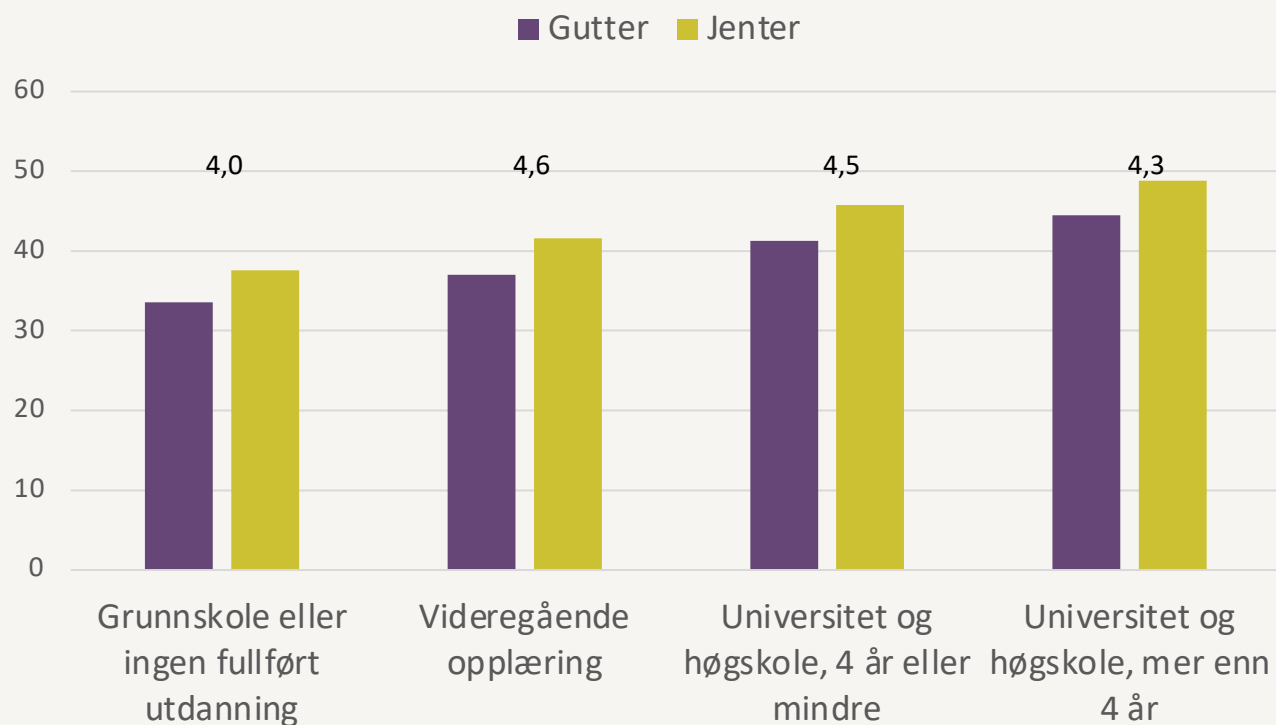
Sexual Development: Boys

Solli (2017), Rosen (2004), Torvik (2021)

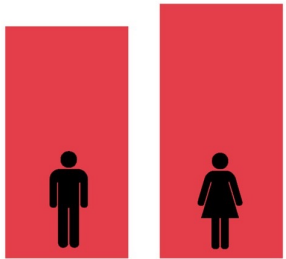
Sårbarhetshypotesen: Variasjon i kjønnsforskjell mellom grupper

Grunnskolepoeng etter foreldrenes høyeste oppnådde utdanning og elevens innvandringsbakgrunn, 2018

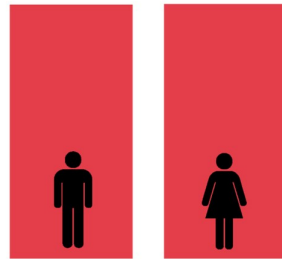
Blir gutter diskriminert?

STANDPUNKT - KARAKTERER

MATTE / ENGELSK / NORSK

NASJONALE PRØVER

MATTE / ENGELSK / NORSK

Unyansert fra NRK om kjønnsforskjeller i skolen | Flatø, Torvik og Stoltenberg

Camilla Stoltenberg

Direktør ved Folkehelseinstituttet. Ledet Stoltenbergutvalget om kjønnsforskjeller i skolen.

Martin Flatø

Forsker, Folkehelseinstituttet. Satt i sekretariatet til Stoltenbergutvalget.

Fartein Ask Torvik *Forsker, Folkehelseinstituttet*

13. mai 2019 15:00 | Sist oppdatert 20. mai 2019

Debatt | NRK

NRKs tendensjournalistikk bidrar til populisme | Harriet Bjerrum Nielsen

Harriet Bjerrum Nielsen

Professor emerita, Senter for tverrfaglig kjønnsforskning, UiO

21. mai 2019 18:00 | Sist oppdatert 21. mai 2019

Kilder: NRK (2019), Stoltenberg mfl. (2019), Nielsen (2019).

Familie
Oppvekstmiljø

Evner
Barns utvikling
Personlighet

A young girl with a braid, wearing a white shirt, is seen from behind, sitting at a desk in a classroom. Other students and a teacher are visible in the background, which is softly blurred.

Årsaker i
barnehagen og
grunnskolen

A modern city skyline with several tall, glass-fronted buildings is reflected in a body of water. The sky is clear and blue.

Samfunn
Arbeidsmarked

Tiltak

Tidlig og tilpasset innsats

Barnehage
og barndom

Skole

Videregående og
høyere utdanning

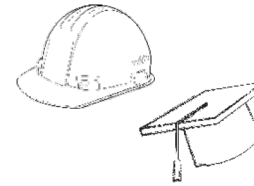
Grunnskolenes innhold og organisering

Barnehage
og barndom

Skole

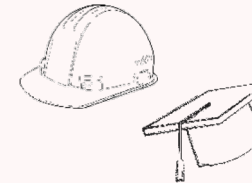
Videregående og
høyere utdanning

Barnehage
og barndom

Skole

Videregående og
høyere utdanning

Overganger senere i
utdanningsløpet

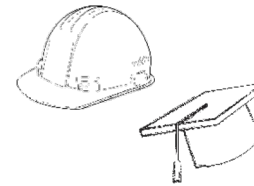
Et kunnskapssystem for utdanning

Barnehage
og barndom

Skole

Videregående og
høyere utdanning

Takk for oppmerksomheten

Takk til Eirik Vedum for design og tilrettelegging.

Foto og grafikk: Showeet.com, Morten Normann Almeland/Shutterstock, Lightfield Studios/Shutterstock, Panitanphoto/Shutterstock, Colourbox

Referanser:

- Beck, K., Flatø, M., Reme, B., & Røhr, H. (2023). Distressing testing: A Propensity Score Analysis of High Stakes Exam Failure and Mental Health. Kommer, *Child development*.
- Borgonovi, F., Ferrara, A., & Maghnouj, S. (2018). The gender gap in educational outcomes in Norway. *OECD Education Working Paper No. 183*. OECD: Paris.
- Brandlistuen, R. E., Flatø, M., Stoltenberg, C., Helland, S. S., & Wang, M. V. (2020). Gender gaps in preschool age: A study of behavior, neurodevelopment and pre-academic skills. *Scandinavian Journal of Public Health*, online first.
- Drange, N., & Havnes, T. (2019). Early childcare and cognitive development: Evidence from an assignment lottery. *Journal of Labor Economics*, 37(2), 581-620.
- Jensen, F., Pettersen, A., Frønes, T., Kjærnsli, M., Rohatgi, A., Eriksen, A., & Narvhus, E. (2019). *PISA 2018. Norske elevers kompetanse i lesing, matematikk og naturfag*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Kinge, J. M., Øverland, S., Flatø, M., Dieleman, J., Røgeberg, O., Magnus, M. C., Evensen, M., Tesli, M., Skrondal, A., Stoltenberg, C., Vollset, S. E., Håberg, S., & Torvik, F. A. (2021). Parental income and mental disorders in children and adolescents: prospective register-based study. *International Journal of Epidemiology*, 50(5), 1615-1627.
- Nielsen, H. B. (2019). NRKs tendensjournalistikk bidrar til populisme. Debattinnlegg i Aftenposten. Hentet fra <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/Qow2EP/nrks-tendensjournalistikk-bidrar-til-populisme-harriet-bjerrum-niels>.
- NOU 2019:3 (2019). *Nye sjanser – bedre læring — Kjønnforskjeller i skoleprestasjoner og utdanningsløp*. Kunnskapsdepartementet.
- NRK (2019). Fem myter om likestilling. Hentet fra <https://www.nrk.no/dokumentar/xl/fem-myter-om-likestilling-1.14542055>.
- Reme, B. & Torvik, F. (kommer), School performance and mortality in young adulthood: a register-based population study. FHI
- Rosen, D. S. (2004). Physiologic growth and development during adolescence. *Pediatrics in Review*, 25(6), 194-200.
- Solli, I. (2017). Left behind by birth month. *Education Economics*, 25(4), 323-346.
- Statistisk sentralbyrå (2017). Guttene havner bakpå. Hentet fra <http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/guttene-havner-bakpa>
- Statistisk sentralbyrå (2022). Tabell 12958: Gjennomføring i videregående opplæring, etter oppnådd kompetanse, todelt utdanningsprogram, kjønn, statistikkvariabel, intervall (år) og region. Statistikkbanken: Oslo og Kongsvinger.
- Stoltenberg, C., Flatø, M., & Torvik, F. (2019). Unyansert av NRK om kjønnforskjeller i skolen. Kronikk i Aftenposten. Hentet fra <https://www.aftenposten.no/meninger/kronikk/i/P90gdb/unyansert-fra-nrk-om-koennsforskjeller-i-skolen-flatoe-torvik-og-sto> .
- Torvik, F. A., Flatø, M., McAdams, T. A., Colman, I., Silventoinen, K., & Stoltenberg, C. (2021). Early Puberty Is Associated With Higher Academic Achievement in Boys and Girls and Partially Explains Academic Sex Differences. *Journal of Adolescent Health*, 69(3), 503-510.
- Wörn, J., Flatø, M., & Kravdal, Ø. (kommer), School performance and family formation. FHI